

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

05 березня 2019 року

м. Ужгород

№ 57/13-рк/к

Полянська сільська рада
вул. Духновича, 63, с. Поляна
Свалявського району, 89313

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України за результатами дослідження ринків у сфері поводження з побутовими відходами, зокрема, збору, вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів,

встановила:

Згідно із статтею 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

У територіальних межах с. Поляна та с. Уклин Свалявського району повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Полянською сільською радою та її Виконавчим комітетом.

Ідентифікаційний код юридичної особи: 04351587.

Місцезнаходження юридичної особи: вул. Духновича, 63, с. Поляна Свалявського району, 89313.

Згідно з частиною першою статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рада в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень.

Відповідно до частини першої статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Статтею 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що одним із основних принципів місцевого самоврядування є законність.

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Полянська сільська рада в межах своєї компетенції самостійно вирішує питання місцевого значення, виходячи із інтересів громадян, які проживають на території с. Поляна та с. Уклин Свалявського району та державних інтересів, забезпечує дотримання законності та правопорядку.

Полянська сільська рада та її Виконавчий комітет є правомочними розглядати та вирішувати будь-які питання, віднесені законодавством до компетенції органів місцевого самоврядування, а також утворених ними органів.

Рішення Полянської сільської ради та її Виконавчого комітету, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території с. Поляна та с. Уклин підприємствами, організаціями і установами, кооперативними та іншими громадськими організаціями, їх органами, а також посадовими особами і громадянами.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання, суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції». Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.

Отже, відповідно до вказаних законодавчих норм, реалізація Полянською сільською радою та її Виконавчим комітетом покладених на неї повноважень, має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Згідно із пунктом 55 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад віднесено визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Відповідно до статті 35-1 Закону України «Про відходи» (далі – Закон) збирання та перевезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Статтею 1 цього Закону визначено, зокрема, що:

- побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;

- тверді відходи - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням;

- послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.

Відповідно до пункту 4 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070, виконавець послуг з вивезення побутових відходів визначається на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту визначена Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (далі - Порядок).

Відповідно до пункту 4 Порядку підготовка та проведення конкурсу забезпечується

виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою державною адміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом.

Згідно з пунктом 28 Порядку переможцем конкурсу визначається його учасник, що відповідає кваліфікаційним вимогам, може забезпечити надання послуг відповідної якості і конкурсна пропозиція якого визнана найкращою за результатами оцінки.

Пунктом 30 Порядку передбачено, що у випадку коли у конкурсі взяв участь тільки один учасник і його пропозиція не була відхилена, з ним укладається договір на надання послуг на строк, що не перевищує 12 місяців.

Отже, враховуючи чинність низки нормативно-правових актів, які прямо вказують на обов'язок визначення виконавця послуги з вивезення твердих побутових відходів саме на конкурсних засадах, Полянська сільська рада зобов'язана була визначити на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

На вимогу територіального відділення від 05.12.2018 № 57-02/03-14/1205 Полянська сільська рада листом 25.01.2019 № 25.01.2019 повідомила, що конкурс з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів не проводився та рішення про визначення виконавця зазначених послуг не приймалось, так як сміттєзвалище знаходиться в м.Свалява та підпорядковане комунальному підприємству «Виробниче управління комунального господарства», з яким сільська рада має укладений договір.

В ході проведеного дослідження ринків послуг у сфері поводження з побутовими відходами територіальним відділенням встановлено, що в межах Закарпатської області послуги з вивезення побутових відходів надають близько 45 суб'єктів господарювання різної форми власності.

Потенційними конкурентами на ринку послуг з вивезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази відносяться сміттесортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення побутових відходів, власні полігони. Також, конкурентами можуть вважатися нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок з метою надання послуг з вивезення побутових відходів та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавцями послуг з вивезення побутових відходів.

Відповідно до пункту 3 Порядку учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також суб'єкти господарювання, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів.

Отже, ринок послуг з вивезення побутових відходів є потенційно конкурентним і будь-який суб'єкт господарювання, який діє на зазначеному ринку, може взяти участь у конкурсі з визначення виконавцем послуг у сфері поводження з побутовими відходами.

Крім того, за наявною у територіальному відділенні інформацією, послуги з вивезення твердих побутових відходів у Свалявському районі Закарпатської області надає ПП «Комунал», а отже, він є потенційним конкурентом КП «Виробниче управління комунального господарства» та може брати участь у конкурсі з вивезення побутових відходів на території Полянської сільської ради.

Непроведення Полянською сільською радою, всупереч вимогам чинного законодавства, конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів може обмежувати право певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку надання послуг із вивезення побутових відходів.

В свою чергу, недопущення конкуренції є негативним впливом на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною конкуренцією.

Таким чином, бездіяльність Полянської сільської ради по непроведенню конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.

Відповідно до частини 1 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Отже, не визначення Полянською сільською радою на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення твердих побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами, що суперечить вимогам чинного законодавства, позбавляє права певних осіб, які мали намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів.

Згідно із статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Вказані норми права спрямовані на встановлення конкурентного середовища, в тому числі і на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів, та визначають обов'язок органів місцевого самоврядування в установленому законодавством порядку розвивати конкурентні засади на цьому ринку, створюючи рівні умови всім учасникам ринку, та не надавати переваги окремим із них, не дискримінувати суб'єктів господарювання, які діють на цьому ринку.

Таким чином, бездіяльність Полянської сільської ради, яка полягає у непроведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів у територіальних межах с. Поляна та с. Уклин Свалявського району, що може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції.

Частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що вчинення антиконкурентних дій органів влади органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне відповідальність згідно із законом.

На підставі викладеного та керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», абзацом 7 пункту 3 Положення про територіальне відділення

Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, з метою запобігання порушень законодавства про захист економічної конкуренції, адміністративна колегія територіального відділення,

р е к о м е н д у є :

1. Полянській сільській раді Свалявського району Закарпатської області (код юридичної особи 04351587) вжити заходів щодо усунення бездіяльності, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів у територіальних межах с. Поляна та с. Уклин на конкурсних засадах.

2. Про результати розгляду рекомендацій повідомити територіальне відділення у місячний строк з дня їх отримання.

Відповідно до статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи посадовими особами, яким вони надані.

Згідно з частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате закривається.

Голова Відділення-
голова колегії

_____

В. Шаленик